

1069

RESNO SVARILO

nam daje narava sama z omotičami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nespočnostjo. Te nadloge so prečesto znak nevarnega poapnenja žil. Ubrani se pravočasno te bolezni. Zdravilni PLANINKA ČAJ BAHOVEC pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žilja, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno

prožnost, s čimer se odstranijo pojavi ostarelosti in ohrani delavna moč v nezmanjšani meri. Zahtevajte v apokah samo pravi Planinka čaj Bahovec v plombiranih zavitkih po 20 Din in z nap. proizvajalca

Lekarna Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. br. 12590-30/VII. 1932.

organizacijo. Saj je po natolcevanju protikršćanskih in proticerkvenih svobodomislecev duhovnik vsega kriv. Med svetovno vojno so trosili ti ljudje neumno-ogabno laž, da so duhovniki krivi vojne. In omejeni backi so jim verjeli. Krščansko-socialno stranko pa je ta odredba hudo zadela. Največji avstrijski politik in državnik po svetovni vojni je bil duhovnik dr. Seipei, ki je rešil Avstrijo. Sedanji dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer se je tudi politično udeleževal, saj je bil celo minister za socialno politiko. Duhovniki so bili v stranki na odločilnih mestih. Z njimi izgubi stranka najizrazitejše duševne voditelje, najuspešnejše organizatorje in tiste predstavnike, v katere je imelo zlasti kmečko ljudstvo največje zaupanje. Stranka se tolaži s tem, da je umik duhovnikov samo začasen ter bo prenehal, ko se bodo politične razmere v Avstriji spremenile. Istega mišljenja je tudi vatikanski list »Osservatore Romano«, ki smatra škofovsko odredbo kot začasno ter jo utemeljuje tako-le: »Avstrijski škofje vidijo v sedanji katoliški vladi najsigurnejše jamstvo za verske interese, in radi tega odpadejo razlogi, radi katerih so duhovniki sprejeli mandate in politična mesta.« Po mnenju vatikanskega (v Vatikanu stanuje sv. Oče) lista je politično delovanje duhovnikov na odločilnih in javnih političnih mestih potrebno tamkaj in takrat, kjer in kadar vlada ne daje sigurnega jamstva za verske interese. Tako stoji zadeva, katera je vzradostila tudi naše liberalce. Ti bi najrajše videli, da bi se ne samo katoliški duhovniki, marveč katoličani sploh umaknili iz politike.

Adventisti širijo spise. Iz Marenberga nam poročajo, da so adventisti poslali iz Bosne v Marenberg — isto najbrž tudi velja za druge kraje — svoj časopis v nemškem jeziku »Poziv k misijonom«. Da obvestimo naše čitatelje na kratko o ljudeh, ki tičijo za takšnimi časniki in knjižicami, navajamo sledeče: Adventisti so protestantovska verska ločina, ki je bila pred 100 leti ustanovljena od ameriškega farmerja (poljedelca) Viliama Millerja. Svoje ime imajo od tega, ker verujejo v zopetni prihod Kristusov, ki se bo zgodil po svetovnem požaru in prvem vstajenju vernikov ter bo povzročil tisočletno Kristusovo kraljestvo na zemlji, nakar bodo sojeni brezbožni. Miller je napovedal konec sveta za leto 1843, potem za l. 1847. Ker se njegove prerokbe niso izpolnile, je njegov ugled zelo padel. Posledica je bila, da so se adventisti razdelili na razne dele. Med njimi so dobili največji vpliv v Ameriki, Angliji in Nemčiji. Adventisti sedmega

dne, ki praznujejo soboto kot 7. dan tedna. Ti ljudje se trudijo v Nemčiji, v Švici in tudi v nekaterih krajih naše države, da dobijo somišljenike in pristaše. Adventisti te vrste so tudi poslali v Marenberg omenjeni časopis, ki ima veliko slik ter opisuje, koliko dobrega baje njihova kriva vera stori v misijonskih krajih. Na ta način bi radi dobili kaline na svoje krivoverske limanice. Tarsne spise, ako vam pridejo v roke, takoj v peč! To so volkovi v ovčjih oblačilih.

Sveta maša na Montblancu. Montblanc = bela gora je najvišja gora v Evropi. Visoka je 4810 metrov ter stoji na francosko-italijanski meji. Z višine, ki jo pokriva preko 20 metrov globoka snežna plast, je prekrasen razgled, ki sega 247 km daleč. Dolgo je višina veljala kot nedosegljiva za človeško nogo. L. 1786 je prvokrat stopila na njo človeška noga. L. 1893 so zgradili nekaj pod višino observatorij (opazovalnico). Kot spomin na letošnjo 1900letnico Kristusovega trpljenja in smrti so

na tej veličastni gori postavili ogromen križ. V letošnjem poletju je bil vrh Montblanca pozorišče dejanja, ki se prej ni nikdar zgodilo na njem, namreč sv. maša. Daroval jo je duhovni voditelj skavtov (mladinske organizacije) na gimnaziji v Juillyju (v severno-vzhodni Franciji). Ti vrli katoliški dijaki so napravili težavno in nevarno pot do Vallot-koče na višini 4372 metrov, kjer so prenočili. Drugo jutro so ob sijajnem vremenu nadaljevali pot na višino. Ob 8. uri se je začela sv. daritev, ki se še ni nikdar vršila na taki višini v Evropi. Bila je pela sv. maša, med katero so katoliški dijaki prav lepo in pobožno prepevali veličastne melodije katoliškega cerkvenega koral.

Ruski sovjeti prodali najstarejše sv. pismo. Sovjetska vlada je prodala angleškemu muzeju v Londonu rokopis sv. pisma, ki spada med najstarejše. Gre za takozv. »Codex sinaiticus« s popolnim besedilom novega sv. pisma in delom starega sv. pisma v grškem jeziku. Napisan je bil sreči četrtega stoletja po Kristusu, našel pa ga je raziskovalec Tischendorf l. 1844 v samostanu sv. Katarine na Sinajski gori. Rokopis je bil tedaj podarjen ruskemu carju Aleksandru II. in so ga shranili v carski knjižnici v Petrogradu. Britanski muzej je plačal za rokopis 100 tisoč funtov (20 milijonov Din). Denar je dala deloma angleška vlada, deloma pa je bil zbran s prostovoljnimi prispevki.

Gosp. kanoniku J. Cerjaku v spomin!

Dolgo je bolehal in veliko je trpel. V torek pred božičem pa je v navzočnosti ljubljenskih svojih sirot in med molitvami č. šolskih sester in svojih duhovnih sobratov deset minut pred tretjo popoldansko uro zadnjekrat zapupno zaklical: »Jezus, pomagaj!« in je izdihnil svojo plemenito dušo.

Pač vsaka hiša naše in ljubljanske škofije pozna njegovo ime. Saj je svoje dni s svojimi pismi potrkal menda pač na vsaka vrata in naznanjal svoje velikanske načrte: za zgraditev kolikor le mogoče lepe cerkve Lurški Materi božji v čast; in pa za ustanovitev celi naši Sloveniji namenjene velike sirotišnice. In kdorkoli ga je obiskal doli v Rajhenburgu in kamor je prišel ponižni in vselej prijazni kanonik, se je slišala njegova prošnja: Dajte za Lurško Gospo; usmilite se omilovanja vrednih sirot! Vse je poznalo njegovo ime in povsod so govorili o njegovih velikih načrtih. Sedanji svet pa ima priliko gledati njegove velikanske uspehe: veličastno baziliko v slovenskem Lurdu na Korbanovem griču zunan; Rajhenburga, in pa novo naselbino č. šolskih sester od Sv. Petra pri Mariboru v nekdanjem minoritskem samostanu pri cerkvi Matere božje 7 žalosti in njihovi skrbi izročeno sirotišnico v nekdanji Stigerjevi hiši v Slov. P. i. In v zgodovini naše škofije bo

neizbrisno blestelo ime: Jožef Cerjak, častni kanonik bivši župnik in dekan, ter se bodo č. š. z njegovo osebo zgodovinarji in umetniki in še posebe prijatelji osirotele mladine.

»Slovenec« mu je že drugi dan po smrti posvetil globokočutne besede hvale in dolžne zahvale; na dan pogreba pa je prinesel njegovo sliko ter sliki Lurške bazilike in mlade sirotišnice — obdani s precej obširnimi in dobro zajetim opisovanjem njegovega bogoljubnega in občekoristnega delovanja. Spodobí se tudi v »Slovenskem gospodarju« vsaj kratek spomin na velikega moža, značajnega rodoljuba in plemenitega ljubitelja sirot ter nadvse požrtvovalnega zgraditelja Lurške bazilike v Rajhenburgu.

V Pokleku župnije Podsreda je bil rojen 15. marca 1863 in je tedaj letošnjo spomlad našel svoje 71. leto. V celjski gimnaziji se je šolal in bil vsem svojim slovenskim tovarišem prelepi vzor pobožnega, marljivega, krotkega dijaka. Že kot šestsoščolca so ga narodni nasprotniki zalezovali zaradi njegove vneme za materino besedo in narodno probujanje in navduševanje svojih šolskih tovarišev in podsredskih rojakov. Leta 1889 — tedaj pred 44 leti — je dosegel, po čemer je vedno hrepenel, bil je v mašnika posvečen in s 14 tovariši na dušnopastirsko delo po

lavantinski škofiji poslan. Še sedaj se spominjajo njegovga vnetega kaplanovanja tam doli v Pišecah in v bogati meri zorijo sadovi njegovega narodnega delovanja pri Sv. Križu tik Rogaske Slatine in v Rogatcu. Ko pa je bil koncem zadnjega stoletja poklican v Maribor, se je v njegovem srcu zacimila dvojna smer njegovega nadaljnega udejstvovanja: skrb za lepoto cerkve in za narodno ogroženo in še osobito za osirotelo mladino.

Rad je zahajal na deželo, da bodri in uči mladino, in pobral nam je skoraj vsak odvišni krajcar kar sproti, da jo s kakim vidnim darom razveseli in pridobi. Iz takih začetkov je zrastel in dozorel sklep za ustanovitev velike sirotišnice.

V tistem času je odlični frančiškanski pater Kalist Heric gradil sedanjo krasno cerkev Matere Milosti v Mariboru. Svoje načrte si je do leta 1890 zasnova, in — četudi brez vseh sredstev — se je v zaupanju na božjo pomoč odločil za zgradbo ter jo že pet let pozneje začel in v petih letih srečno končal tako, da je bila že avgusta 1. 1900 posvečena. G. Cerjak je z velikanskim zanimanjem to delo zasledoval in si vzgojil misel in odločni načrt, katerega mi je takoj po svojem imenovanju za župnika v Rajhenburgu izdal, da namreč tam doli zgradi veličastno cerkev in jo posveti Lurški Materi božji.

Takoj po nastopu nove službe (1. 5. 1900) se je lotil težavnega dela — pa tudi brez sredstev — in le z mogočnim zaupanjem na božjo pomoč oborožen in prepojen piameneče ljubezni do Matere božje. S svojim bratom Martinom in s pomočjo svojih gg. kaplanov ter na počitnicah se nahajajočih bogoslovcev in dijakov je spisal in odposlal nešteto prošenj po Sloveniji in po vseh bivših avstrijskih pokrajinah ter — bi skoraj rekel — po celi Evropi. In odzivov je bilo toliko in takih, da je že po osmih letih z delom začel in ga v šestih letih tudi srečno končal. Že tik pred izbruhom svetovne vojne, to je

2. julija 1914, je veličastno cerkev Lurške Gospe posvetil pokojni knezoškof Mihael, papež Pij XI. pa jo je 1. 1929 odlikoval z naslovom bazilika.

Veliki načrt g. Cerjaka je bil tedaj čudovito naglo izvršen in njegovi nameni v Rajhenburgu doseženi. Izčrpan pa so bile tudi njegove moči tako, da se je župniji odpovedal in stopil v pokoj.

Pa ni ga dolgo zavžival. Ko je začutil v sebi nekaj se vračajočih moči, se je 1. maja 1919 že zopet na novo delo podal kot župnik in dekan v Slov. Bistrici ter tukaj storil za zveličanje duš in olepšanje cerkev, kar je le mogel. In tukaj je izvršil vsaj deloma tudi drugi del svojega velikega načrta. Privabil je č. šolske sestre od Sv. Petra pri Mariboru in jih nastanil v bivšem minoritskem samostanu ter jim izročil skrbstvo v novi sirotišnici tik cerkve Matere božje 7 žalosti.

Tu sem — med svoje ljubljene sirote — se je tudi sam preselil ob svoji vpkojitvi pred dvema letoma, da jih nadzira in očetovsko za nje skrbi in jim službo božjo upravlja, pa se obenem skrbno na svojo zadnjo uro pripravljaja. In tukaj ga je obiskala bela žena zadnji terek pred božičem in mu med molitvami jokajočih sirot in sester in zdihujočih duhovnih sobratov vgasne luč življenja in zatisne oči.

Mož velikih načrtov in vztrajnega dela je po dolgoletnem hiranju in umiranju izdihnil svojo plemenito dušo v roke pravičnega Sodnika in se podal po večno plačilo k Njemu, ki blagruje vse v Gospodu umrle in zatrjuje, da njih dela pojdejo za njimi. Nemimljiv spomenik si je postavil že sam s sirotišnico in še posebe v srcih vseh hvaležnih obiskovalcev »Slovenskega Lurda« s prelepo baziliko, kakor je ob odprtem grobu zanosno zatrjeval gospod župnik Tratnik iz Rajhenburga. V neizbrisnem spominu ga ohranijo njegovi bivši župljani in znanci, ki so ga na dan sv. Tomaža v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, in nje-

govi bivši duhovni pomočniki z njegovim slovenjebistriškim naslednikom vred, kakor je v pretresljivi besedi izjavil g. župnik Šolinc. V večnem spominu pa bo živel v nebesih, ker je bil tako vzoren duhovnik in zvest izvrševalec ljubezni do Boga, bližnjega in sebe, kakor nas je milo tolažil voditelj pogreba in pogrebnih obredov, g. stolni dekan dr. Vrabec.

Ljubi prijatelj in zvesti tovariš, ločil si se od nas in se podal na zadnji poti za rajnimi 11 tovariši, med katerimi vidiš tudi letos odpoklicana gg. Zadravca in Martina Medveda. Le trije smo še ostali! O prosi za našo srečno zadnjo uro pri tistem Jezusu, kateremu si posvetil še svoj zadnji vzdihljaj na zemlji: Jezus, pomagaj!

Hudo me je pretresla vest o Tvoji smrti. Pa skoraj vesel sem Ti pred velikansko množico in pred 31 duhovnimi sobratih govoril v slovo, ker se mi je zdelo, da tudi v smrti svojo nebeske Mater posnemaš, ki je umrla samega hrepenenja po Jezusu. Tolažilo me je tudi, da Ti na tako lep način na Tvoji zadnji poti skazujejo svojo ljubezen in spoštovanje vsi stanovi in uradi, cerkveni pevci, šolska mladina s svojimi vzgojitelji in polnoštevilna požarna bramba. Ganljivo se je Tvojemu spominu poklonil tudi lavantinski stolni kapitelj po štirih odposlancih ter g. opat trapistov iz Rajhenburga in drugi dostojanstveniki. Najblažilnejše pa je gotovo vplivalo na vse na prižnici oznanjeno naročilo našega prevzvišenega Nadpastirja: Ob smrti g. kanonika Jožefa Cerjaka iskreno in prisrčno sožalje izražam rajhenburški in slovenjebistriški župniji, vsem potrtim sorodnikom in njegovim šolskim tovarišem, č. šol. sestram, gg. duhovnikom, znancem in prijateljem ter zatrjujem, da molim zanj in darujem sv. mašo za svojega milega prijatelja.

Slovenskemu narodu vsaj toliko poročati o g. kanoniku Jožefu Cerjaku, si šteje v žalostno dolžnost njegov prijatelj in tovariš I. K. Vreže v Mariboru

Zgube trgovske morarice.

Strahotni požar na novi francoski potniški ladji »Atlantique« je še gotovo našim citateljem v spominu. Pri takih žalostnih ladijskih nesrečah se nehote zamislimo na druge slične pomorske nesreče. V predvojnem času je pretresla celi svet vest o potopu tedaj največjega prekoceanskega parnika »Titanic«, ki je zadel ob ledeno goro in je utonilo 2500 potnikov. Džakar je zadel »Titanic« na podmorski led, ni bilo več slične nesreče, ker patrulirajo od tedaj po radi ledenikov opasnih morjih ladje, ki stalno obveščajo svet o pojavu od

Pavel Keller:

„Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Stara Grčarica se je vrnila iz preiskovalnega zapora. Šla je k Belčarju na žago in ga prosila, naj ji dovoli, zopet prebivati na koči na barju. Belčar je pobesnel, zgrabil starko za vrat, jo vrgel iz hiše, toda se ni brigal več zanjo, ko se je naselila v koči. Belčar je postal sicer čisto brez čuta. Prežal je vsak dan na pismonošo, če mu slednjič vendarle ne prinese kakega glasu o sinu.

Boltežar pa je prišel k Hubertu z novim »razvozlajem« tega skrivnostnega naključja.

»In vendar je stara Grčarica ubila Bianco!« je bruhal iz sebe.

»Gospod Boltežar!« je odvrnil Hubert. »Če pa jo je umoril Tim?«

»Zaradi Tima sem se motil. Grčarico bom dal zapreti, Grčarja osvobodim, Timu pa bom dal častno

Konec.

izjavo, kakršnokoli bo hotel, ravnotako seveda tudi njegovi nevesti, gospodični Milčki.« Ko mu je Hubert povedal svoje pomisleke, ga je Boltežar zavrnil: »Čeprav se tu in tam zmotim — toda iztikam vendarle; vi pa — oprostite — pri tej stvari ne napravite čiste nič!«

»Oho — jaz tudi iztikam!« je rekel Hubert

»Za kom?«

»Za Belčarjevim Tončedom!«

In Hubert je obrazložil Boltežarju, zakaj sum. Tončeta. Boltežar ga je vprašal, če tudi gospodična Eriča misli tako. Ko mu je Hubert potrdil, je rekel: »Prosto, če je tako, pa moram paziti, kajti Eriča ima bistro glavo.«

Ko sta se tako razgovarjala na Hubertovem vrhu, je prišel pismonoša in pomolil Hubertu čez plot karto, ki jo je pisal Tim. Pisal je, da se je naveličal Evrope, da je dobil mesto natakarja na Loydovem parniku in da že pred zadnji teden odpotuje v Ameriko. Pred svojim odhodom pa pošilja še srčne pozdrave. Ker je pod svoje ime napisal tudi svoj naslov, je Boltežar takoj pripisal izjavi, ki jo je imel že pripravljeno za gospodično Milčko, še tole: »Pravkar sem izvedel